

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ
KANDIDATAMS Į PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO TARYBOS NARIUS, KANDIDATŲ Į
PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO TARYBOS NARIUS ATRANKOS, PENSIJŲ ANUITETŲ
FONDO TARYBOS NARIŲ DARBO UŽMOKESČIO IR KELIONĖS (TRANSPORTO)
IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMO DYDŽIO NUSTATYMO IR KOMPENSAVIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(TAP-20-979) (20-6944(2))**

2020-06-15 Nr. NV-1655
Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Tikslas: nustatyti kvalifikacinius reikalavimus asmenims, pretenduojantiems į Pensijų anuitetų fondo tarybos narius, kandidatų atrankos komisijos sudarymo tvarką, tarybos nariams mokamo darbo užmokesčio ir kelionės (transporto) išlaidų kompensavimo dydžio nustatymo ir kompensavimo tvarką.

Dabartinė situacija. Pagal Pensijų kaupimo įstatymą:

- Nuo 2020 m. liepos 1 d. pensijų anuitetų mokėjimas pavestas „Sodros“ valdybai.
- Pensijų anuitetų fondo taryba (toliau – Taryba), veikdama kolegialiai, prižiūri, kaip „Sodros“ valdyba užtikrina pensijų anuitetų mokėjimą: svarsto jos sprendimų (dokumentų) projektus ir teikia dėl jų išvadas; teikia išvadas ir rekomendacijas SADM ir Vyriausybei; turi teisę kreiptis į teismą dėl jos sprendimų ar kreiptis į priežiūros instituciją, jeigu mano, kad pensijų anuitetų mokėtojo veikla ar sprendimas neatitinka įstatymo nuostatų ir kt.
- Tarybą sudaro 5 nariai. Jais gali būti skiriami nepriekaištingos reputacijos asmenys, atitinkantys Vyriausybės patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus. Kvalifikacija, patirtis ir žinios vertinamos kiekvieno atskirai ir visų kartu bei turi apimti šias sritis: investicijų valdymo, rizikų valdymo, aktuarinę, finansų ir produktų valdymo. Atranką vykdo SADM Vyriausybės nustatyta tvarka. Ne mažiau kaip vieną narį atrankai turi teisę siūlyti Trišalė taryba. Tarybos nariai skiriami 5 metų kadencijai. Tas pats asmuo nariu gali būti paskirtas ne daugiau kaip 2 kadencijoms iš eilės.
- Už darbą Tarybos nariams atlygis mokamas iš Pensijų anuitetų fondo lėšų, skirtų pensijų anuitetų mokėjimo veiklai finansuoti. Pensijų anuitetų tarybos nario atlygį, kuris negali viršyti VDU, taikomo apdraustųjų asmenų atitinkamų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, nustato Vyriausybė. Vyriausybės nustatyta tvarka Pensijų anuitetų tarybos nariui kompensuojamos kelionės (transporto) išlaidos.

Esmė, nauda. Siūloma:

1. nustatyti reikalavimus, kuriuos turi atitikti kandidatas į Pensijų anuitetų fondo tarybos narius: aukštasis universitetinis ar jam prilygintas išsilavinimas ir ne mažesnė kaip 5 metų patirtis tam tikroje srityje (aktuarinėje, investicijų valdymo, rizikų valdymo, finansų, anuitetų produktų valdymo), įgyta dirbant atitinkamoje įmonėje (finansų, investicijų valdymo, draudimo ir pan.). Privalumu būtų laikoma bent 3 metų vadovaujamo darbo ar projektų valdymo patirtis bei kvalifikaciją atitinkamoje srityje patvirtinantys sertifikatai).

2. atrankai sudaryti komisiją, kuri vertintų pretenduojančių pateiktus dokumentus, atrinktų ir pateiktų kandidatų socialinės apsaugos ir darbo ministrui. Komisiją sudarytu 3 nariai – 1 Ministro Pirmininko pasiūlytas atstovas, 1 Lietuvos mokslų akademijos pasiūlytas akademinės visuomenės atstovas (finansų, draudimo, matematikos ar kitų sričių, tiesiogiai susijusių su Tarybos kompetencija) ir 1 socialinės apsaugos ir darbo ministro pasiūlytas atstovas. Komisijos narys turi turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą ir būti nesusijęs su kitais fiziniais ar juridiniais asmenimis ryšiais, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas. Socialinės apsaugos ir darbo ministro pasiūlytas atstovas turi turėti žmogiškųjų išteklių valdymo arba personalo atrankos žinių ar patirties, gautos įgyjant atitinkamą išsilavinimą, išklausus kursus, dirbant vadovaujamą darbą ar dalyvaujant personalo atrankos komisijų darbe. Komisija būtų sudaroma kiekvienai skelbiamai atrankai, personalinė sudėtis tvirtinama socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu. Komisijos pirmininkas būtų SADM atstovas, ūkiškai ir techniškai komisiją aptarnautų SADM.

3. reglamentuoti kandidatų atrankos organizavimo procesą (atrankos skelbimą, dokumentų dalyvauti atrankoje pateikimą, atitikties vertinimą, kreipimąsi į Lietuvos banką, atrankos rezultatų įforminimą): apie atranką būtų skelbiama SADM interneto svetainėje, taip pat ir kitose visuomenės informavimo priemonėse bei specializuotose darbo skelbimų svetainėse. Skelbime nurodoma informacija apie Tarybą ir jos funkcijas, kvalifikaciniai ir nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, informacija apie atlygį, dokumentai ar jų kopijos, kuriuos reikia pateikti (laisvos formos prašymas, tapatybę patvirtinančio dokumento kopija; gyvenimo aprašymas, motyvacinis laiškas, išsilavinimą patvirtinančių dokumentų (atestatų, pažymėjimų) kopijos ir pan.), dokumentų pateikimo būdai (20 dienų terminas), informacija apie asmens duomenų tvarkymą ir kt.).

Pasibaigus kandidatų dokumentų priėmimui vykty Komisijos posėdis, kurio metu kandidatams nedalyvaujant, Komisijos nariai pagal kandidatų vertinimo lentelę įvertintų pateiktus dokumentus ir sudarytų laimėtojų eilę (laimėtoju būtų laikomas daugiausia balų surinkęs kandidatas). Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas būtų kreipiamasi į Lietuvos banką, kuris pagal įstatyme nustatytus kriterijus įvertintų atrinktų kandidatų reputaciją, kvalifikaciją ir patirtį. Jei pateiktai kandidatūrai būtų nepritarta, procedūra būtų kartojama kitam esančiam eilėje, iki kol bus gautas pritarimas visų kandidatų skyrimui. SADM parengtų Vyriausybės nutarimo dėl kandidatų į Tarybos narius ir Tarybos pirmininko skyrimo projektą.

4. numatyti pirmininkavimo Tarybai tvarką: Tarybos pirmininku pirmaisiais Tarybos kadencijos metais būtų skiriamas Tarybos narys, atsakingas už aktuarinę sritį, antraisiais – už investicijų valdymo sritį, trečiaisiais – už rizikų valdymo sritį, ketvirtaisiais – už finansų sritį, penktaisiais – už pensijų anuitetų produktų valdymo sritį.

5. nustatyti Tarybos nario darbo užmokesčio dydį: Tarybos nario darbo užmokestis negali būti didesnis kaip 100 proc. šalies VDU, taikomo apdraustųjų asmenų socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti (2020 metais – 1241,4 Eur). Turintiems 5-10 metų patirtį nariams nustatomas 80 proc. VDU, už metus nuo 11 iki 15 – didinama po 2 proc., o turintiems 16 metų ir daugiau patirties – 95 proc. VDU dydžio darbo užmokestis. Už kitą turimą patirtį ir (ar) kvalifikaciją (už vadovaujamo darbo ar projektų valdymo patirtį, kvalifikaciją patvirtinančius sertifikatus) pridedamas papildomas 5 proc. VDU dydžio atlygis.

Darbo užmokestis būtų mokamas, jei narys dalyvavo visuose tą mėnesį vykusiuose Tarybos posėdžiuose. Jei ne visuose – mokama proporcinga darbo užmokesčio dalis, o jei posėdžiai nevyko – darbo užmokestis už tą mėnesį nemokamas.

6. nustatyti kelionės (transporto) išlaidų kompensavimą: apmokama 100 proc. išlaidų, patirtų vykstant į posėdį ir iš jo į nuolatinę darbo ar gyvenamąją vietą visų rūšių visuomeninio transporto priemonėmis, sumos, o vykstant lengvuoju automobiliu – 0,08 Eur už 1 km (max –

600 km).

Valstybės biudžeto lėšų nereikės (Tarybos veiklai finansuoti reikalingos lėšos bus numatytos Pensijų anuitetų fondo biudžete ir skiriamos iš lėšų pensijų anuitetų mokėjimo veiklai finansuoti). Isigaliojimo data – 2020 m. liepos 1 d.

Numatoma nauda: bus sudaryta Pensijų anuitetų fondo taryba, kuri vykdys Pensijų kaupimo įstatymu pavestą veiklą – prižiūrės kaip pensijų anuitetų mokėtoja („Sodros“ valdyba) užtikrina pensijų anuitetų mokėjimą jų gavėjams iki gyvos galvos, siekiant jiems didžiausios naudos ir Pensijų anuitetų fondo lėšas valdant skaidriai ir tvariai.

Derinimas: Projektas derintas su Finansų ministerija, Teisingumo ministerijai, Lietuvos banku, Valstybės kontrole, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos mokslų akademija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Argumentai dėl TM, Lietuvos banko, FM ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas atitinka Vyriausybės programos siekius kurti tvarią ir subalansuotą pensijų sistemą.

Dalykinio vertinimo išvada:

1. Svarstytinas atrankos komisijos sudarymo ir jos veiklos reglamentavimo nutarimo projektu tikslingumas, atsižvelgiant į tai, kad: 1) Pensijų kaupimo įstatyme Pensijų anuitetų fondo tarybos narių atranką pavesta vykdyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai; 2) kandidatų reputacijos, kvalifikacijos ir patirties vertinimą pagal įstatyme nustatytus kriterijus atlieka Lietuvos bankas; 3) atrankos komisija su pretendентаis, pateikusiais nustatytus dokumentus, neorganizuoja pokalbio, o tik pagal sudarytą vertinimo lentelę įvertina pateiktus dokumentus, priskiria balus ir pagal juos sudaro laimėtojų eilę; 4) neaišku, kodėl pasirinkta būtent tokia Komisijos sudėtis (iš trijų narių – Ministro Pirmininko pasiūlytas atstovas, Lietuvos mokslų akademijos pasiūlytas akademinės visuomenės atstovas, socialinės apsaugos ir darbo ministro pasiūlytas atstovas) ir kokie reikalavimai keliami Ministro Pirmininko siūlomam atstovui (SADM atstovas turi turėti žmogiškųjų išteklių valdymo arba personalo atrankos žinių ar patirties, gautos įgyjant atitinkamą išsilavinimą, išklauius kursus, dirbant vadovaujamą darbą ar dalyvaujant personalo atrankos komisijų darbe).

Manytina, kad sureitinguoti kandidatus pagal nutarime nustatytus kriterijus ir pateikti Lietuvos bankui vertinti daugiausiai balų surinkusių kandidatų sąrašą bei informuoti atrankoje dalyvavusius asmenis galėtų SADM paskirtas atstovas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Tarybos narių kvalifikacija, patirtis ir žinios vertinamos kiekvieno atskirai ir visų kartu (Pensijų kaupimo įstatymo 35² str. 3 d.) ir siekiant optimalaus atrankos proceso, siūlytina papildomai įvertinti galimybę Lietuvos bankui pateikti ne vieną, o 2 geriausiai įvertintus pretendentes (analogiškai kaip priimant į valstybės tarnautojo pareigas).

3. Aprašo 2 priede pateiktą Tarybos darbo užmokesčio dydžio nustatymo lentelę siūlytina supaprastinti, atsižvelgiant į tai, kad visų sričių Tarybos nariams darbo užmokesčio dydžio nustatymo procentas diferencijuojamas tik pagal jų patirties metų skaičių. Taip pat svarstytina, ar nebūtų tikslinga nustatyti, kad Tarybos Pirmininkui mokama 100 proc. VDU.

Siūlome projektą **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime** ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt